

Misiunea Bisericii Ortodoxe în lumea contemporană

Contribuția Bisericii Ortodoxe la realizarea
păcii, dreptății, libertății, fraternității și dragostei între oameni și la eliminarea
discriminării rasiale și a altor forme de discriminare

Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică (In 3,16). Biserica lui Hristos există în lume, dar nu este a lumii (cf. In 17, 11, 14-15). Biserica, Trup al Logosului lui Dumnezeu întrupat (Sf. Ioan Gură de Aur, Omilia dinaintea de Exil, 2 PG 52, 429), care constituie prezența” vie ca semn și imagine a Împărăției Dumnezeului Treimic în istorie, proclamă vestea cea bună a unei creații noi (2 Co 5, 17), ceruri noi și pământ nou, în care locuiește dreptatea (2 Ptr 3, 13); vestea unei lumi în care Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor și moarte nu va mai fi; nici plângere, nici strigăt, nici durere nu va mai fi (Ap 21, 4-5).

O astfel de nădejde este experimentată și pregustată de Biserică, în special de fiecare dată când este celebrată dumnezeiasca Euharistie, adunându-i laolaltă (1 Co 11, 20) pe fiii lui Dumnezeu cei împărățiați (In 11, 52) indiferent de rasa, sexul, vârsta, condiția socială sau de altă natură într-un singur trup unde nu mai este nici iudeu, nici elin; nu mai este parte bărbătească și parte femeiască (Ga 3, 28; cf. Col. 3, 11).

Această pregustare a noii creații – a unei lumi transfigurate – este de asemenea, experimentată de Biserică în înfățișarea sfinților ei care, prin eforturile și virtuțile lor spirituale, au relevat deja chipul Împărăției lui Dumnezeu în această viață, demonstrând, prin aceasta, și afirmând că așteptările pentru o lume a păcii, dreptății și dragostei nu sunt o utopie, ci încredințarea celor văzute (Evr 11, 1), care se poate dobândi prin harul lui Dumnezeu și efortul spiritual al omului.

Găsind inspirație continuă în această așteptare și pregustare a Împărăției lui Dumnezeu, Biserica nu poate rămâne indiferentă la problemele umanității din ori-

ce perioadă. Dimpotrivă, ea împărtășește angoasele noastre și problemele noastre existențiale, și ia asupra ei – așa cum spune Domnul – suferințele și rănilile noastre care sunt cauzate de cel rău în lume, precum Bunul Samaritean, turnând untdelemn și vin peste rănilile noastre, prin cuvinte de *răbdare și mângâiere* (Rm 15, 4; Evr 13, 22), și prin dragoste pusă în practică. Cuvântul adresat lumii nu este menit în primul rând pentru a judeca și condamna lumea (cf. In 3,17; 12,47), ci spre a oferi lumii îndrumarea Evangheliei Împărăției lui Dumnezeu – anume nădejdea și asigurarea că răul, indiferent de forma sa, nu are ultimul cuvânt în istorie și acestuia nu trebuie să i se permită să-i dicteze cursul.

Transmiterea mesajului Evangheliei potrivit ultimei porunci a lui Hristos, *Drept aceea, mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă* (Mt 28,19) este misiunea diacronică a Bisericii. Această misiune trebuie să fie îndeplinită nu într-un mod agresiv sau prin diferite forme de prozelitism, ci prin dragoste, smerenie și respect față de identitatea fiecărei persoane și față de particularitatea culturală a fiecărui popor. Întreaga Biserică Ortodoxă are obligația de a contribui la acest efort misionar.

Pornind de la aceste principii și de la experiența acumulată și învățătura ei patristică, liturgică și ascetică, Biserica Ortodoxă împărtășește îngrijorarea și teama umanității contemporane cu privire la chestiunile existențiale fundamentale care preocupă lumea de astăzi. Astfel ea dorește să ajute la rezolvarea acestor chestiuni, admitând *pacea lui Dumnezeu, care covârșește orice minte* (Flp 4, 7), pentru ca reconcilierea și dragostea să domine în lume.

A. Demnitatea persoanei umane

1. Demnitatea unică a persoanei umane, care provine din crearea după chipul și asemănarea lui Dumnezeu și din rolul nostru în planul lui Dumnezeu pentru umanitate și pentru lume, a fost sursa de inspirație pentru Părinții Bisericii, care au pătruns adânc în taina *oikonomiei* divine. Cu privire la ființa umană, Sfântul Grigorie Teologul subliniază în mod caracteristic că: *Creatorul stabilește un fel de a doua lume pe pământ, mare în micimea ei, un alt înger, un închinător de natură compusă, contemplator al creației vizibile, și initiator al creației inteligibile, un rege peste tot ceea ce este pe pământ ... o ființă vie, pregătită aici și transportată altundeva și (ceea ce este punctual culminant al tainei) îndumnezeit prin atracția către Dumnezeu* (Omilia 45, Despre Paști, 7. PG 36, 632AB). Scopul întrupării Cuvântului lui Dumnezeu este îndumnezeirea ființei umane. Hristos, înnoindu-l în El Însuși pe vechiul Adam (cf. Ef 2, 15), a făcut

divină persoana umană, la fel ca pe El Însuși, începutul nădejzii noastre (Eusebiu de Cezarea, *Demonstrațiile Evangheliei*, cartea 4, 14. PG 22, 289A). Căci așa cum întreaga rasă umană a fost cuprinsă în vechiul Adam, tot așa întreaga rasă umană a fost cuprinsă în noul Adam: *Cel Unul-Născut s-a făcut om spre a aduna într-una și a readuce la condiția sa originară rasa umană căzută* (Chiril al Alexandriei, *Comentariu la Evanghelia după Ioan*, cartea 9, PG 74, 273D–275A). Această învățătură a Bisericii este sursa interminabilă a tuturor eforturilor creștine de a proteja demnitatea și măreția persoanei umane.

2. Pe această bază, este esențial să dezvoltăm cooperarea inter-creștină în orice direcție pentru protejarea demnității umane și, desigur, pentru binele păcii, astfel încât eforturile tuturor creștinilor, fără excepție, de păstrare a păcii să dobândească o greutate și o semnificație mai mare.
3. Recunoașterea comună a valorii înalte a persoanei umane poate servi drept premisă pentru o colaborare mai extinsă în acest domeniu. Diferitele Biserici Ortodoxe locale pot contribui la înțelegerea și cooperarea inter-religioasă pentru coexistența pașnică și trăirea armonioasă în societate, fără ca aceasta să implice niciun fel de sincretism religios.
4. Suntem convinși că noi, ca *împreună-lucrători ai lui Dumnezeu* (1 Co 3, 9), putem să avansăm în această slujire comună, împreună cu toți oamenii de bună credință care iubesc pacea care-L mulțumește pe Dumnezeu, de dragul societății umane, la nivel local, național și internațional. Această slujire este o poruncă de la Dumnezeu (Mt 5, 9).

B. Libertate și responsabilitate

1. Libertatea este unul dintre cele mai mari daruri pentru ființa umană. *El Care l-a creat pe om, l-a făcut la început liber și auto-determinat, limitându-l încet prin legile poruncilor* (Grigorie Teologul, *Omilia 14, Despre dragostea pentru săraci*, 25. PG 35, 892A). Libertatea face ființa umană capabilă de progres spre perfecțiune spirituală; însă include de asemenea riscul neascultării ca independență de Dumnezeu și în consecință căderea care în mod tragic crește răul în lume.
2. Consecințele răului sunt acele imperfecțiuni și deficiențe predominante astăzi, incluzând: secularism; violență; laxitate morală; fenomene păgubitoare precum folosirea de substanțe adictive și alte patimi, în

special în viețile unor tineri; rasism; cursa înarmărilor și războaie, precum și catastrofele sociale rezultate din acestea; oprimarea anumitor grupuri sociale, comunități religioase și popoare întregi; inegalitate socială; restrângerea drepturilor omului în domeniul libertății de conștiință – mai ales libertatea religioasă; dezinformarea și manipularea opiniei publice; mizerie economică; redistribuirea disproporționată a resurselor vitale sau completa lor lipsă; foametea a milioane de oameni; migrația forțată a populațiilor și traficul de carne vie; criza refugiaților; distrugerea mediului înconjurător; și utilizarea nerestricționată a biotehnologiei genetice și a biomedicinii la începutul, pe durata și la sfârșitul vieții umane. Toate acestea crează frică infinită pentru umanitate astăzi.

3. Confruntată cu această situație care a degradat conceptul de persoană umană, datoria Bisericii Ortodoxe astăzi este – prin predica, teologia, slujba liturgică a ei și prin activitatea ei pastorală – să afirme adevărul libertății în Hristos. *Toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi folosesc; toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate zidesc. Nimeni să nu caute ale sale, ci fiecare pe ale aproapelui ...căci de ce libertatea mea să fie judecată de o altă conștiință? (1 Co 10, 23-24, 29).* Libertatea fără responsabilitate și dragoste conduce la pierderea libertății.

C. Pace și dreptate

1. Biserica Ortodoxă a recunoscut în mod diacronic și a relevat centralitatea păcii și dreptății în viețile oamenilor. Revelația însăși a lui Hristos este caracterizată ca o *Evanghelie a păcii* (Ef 6, 15), căci Hristos a adus *pace tuturor prin sângele Crucii Sale* (Col 1, 20), *a binevestit pace vouă celor de departe și de aproape* (Ef 2, 17), și a devenit *pacea noastră* (Ef 2, 14). Această pace *care covârșește orice minte* (Flp 4, 7), așa cum Domnul Însuși le-a spus ucenicilor Săi înainte de patimile Sale, este mai largă și mai esențială decât pacea promisă de lume: *pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă, nu precum dă lumea vă dau Eu* (In 14, 27). Aceasta este pentru că pacea lui Hristos este rodul copt al restaurării tuturor lucrurilor în El, revelația demnității și maestății persoanei umane ca și chip al lui Dumnezeu, manifestarea unității organice în Hristos între umanitate și lume, universalitatea principiilor de pace, libertate și dreptate socială, și în cele din urmă înflorirea dragostei creștine între popoarele și națiunile lumii. Domnia tuturor acestor principii creștine pe pământ dă naștere la pace autentică. Este pacea de sus pentru care Biserica Ortodoxă se

roagă în mod constant în cererile ei zilnice, rugându-L pe Atotputernicul Dumnezeu, Care aude rugăciunile tuturor celor care se apropie de El în credință.

2. Din cele afirmate mai înainte, este clar de ce Biserica, *Trupul lui Hristos* (*I Co* 12, 27) se roagă întotdeauna pentru pacea întregii lumi; această pace, potrivit lui Clement Alexandrinul, este sinonimă cu dreptatea (*Stromate* 4, 25. *PG* 8, 1369B-72A). La aceasta, Vasile cel Mare adaugă: *Nu pot să mă conving că fără dragoste reciprocă și fără pace cu toți oamenii, pe cât îmi este mie cu putință, pot să mă numesc un smerit slujitor al lui Iisus Hristos* (*Epistola* 203, 2. *PG* 32, 737B). Așa cum menționează același Sfânt, acest lucru este de la sine înțeles pentru un creștin, căci *nimic nu este mai caracteristic pentru un creștin decât să fie factor de pace* (*Epistola* 114. *PG* 32, 528B). Pacea lui Hristos este o putere mistică care țâșnește din reconcilierea dintre ființa umană și Tatăl ceresc, *potrivit providenței lui Hristos, Care duce toate lucrurile la perfecțiune în El și care face pacea inefabilă și predestinată din veci și Care ne împacă cu El Însuși și în El și cu Tatăl* (Dionisie Areopagitul, *Despre numele divine*, 11, 5, *PG* 3, 953AB).
3. În același timp suntem obligați să subliniem faptul că darurile păcii și dreptății depind de asemenea de sinergia umană. Sfântul Duh dăruiește darurile spirituale când, în pocăință, noi căutăm pacea și dreptatea lui Dumnezeu. Aceste daruri ale păcii și dreptății se manifestă ori de câte ori creștinii depun eforturi pentru creșterea credinței, dragostei și nădejzii în Domnul nostru Iisus Hristos (*I Tes* 1, 3).
4. Păcatul este o boală spirituală, a cărui simptome externe includ conflict, diviziune, crimă și război, precum și tragicele consecințe ale acestora. Biserica se străduiește să elimine nu numai simptomele externe ale bolii, ci boala însăși, anume păcatul.
5. În același timp Biserica Ortodoxă consideră că este de datoria ei să-i încurajeze pe toți aceia care slujesc cauza păcii (*Rm* 14, 19) și pardosesc calea spre dreptate, fraternitate, adevărata libertate și dragoste reciprocă între toți copiii al Părintelui ceresc Cel Unul precum și între toate popoarele care formează familia umană. Ea suferă alături de toți oamenii care sunt privați de beneficiile păcii și ale dreptății în diferitele părți ale lumii.

D. Pacea și aversiunea războiului

1. Biserica lui Hristos condamnă războiul în general, recunoscându-l drept rezultat al prezenței răului și păcatului în lume: *De unde vin războaiele și de unde certurile dintre voi? Oare nu de aici: din poftele voastre care se luptă în mădularele voastre? (Iac 4, 1)*. Orice război amenință să distrugă creația și viața. Așa stau lucrurile în special în cazul războaielor cu arme de distrugere în masă pentru că consecințele lor ar fi oribile nu numai pentru că acestea duc la moartea unui număr incomensurabil de persoane, ci și pentru că ele fac viața insuportabilă pentru cei care supraviețuiesc. Acestea duc, de asemenea, la boli incurabile, cauzează mutații genetice și alte dezastre, cu impact catastrofal pentru generațiile următoare. Nu numai acumularea armelor nucleare, chimice și biologice, ci a tuturor tipurilor de arme, creează pericole foarte serioase întrucât ele creează un fals sens al superiorității și dominanței peste restul lumii. Mai mult, astfel de arme creează o atmosferă de frică și neîncredere, devenind un impuls pentru o nouă cursă a înarmărilor.
2. Biserica lui Hristos care înțelege războiul în mod esențial ca rezultatul răului și păcatului în lume, susține toate inițiativele și eforturile de a evita sau preveni războiul prin dialog și alte mijloace viabile. Când războiul devine inevitabil, Biserica continuă să se roage și să aibă grijă de o manieră pastorală de copiii ei care sunt implicați într-un conflict militar, de dragul apărării vieții și libertății lor, în vreme ce face orice efort de a restaura pacea și libertatea.
3. Biserica Ortodoxă condamnă în mod hotărât conflictele și războaiele cu multiple fațete provocate de fanatism și care derivă din principii religioase. Există o mare îngrijorare față de tendința permanentă a opresiunii și persecuției creștinilor și a altor comunități din Orientul Mijlociu precum și în alte părți datorită credinței lor; la fel de îngrijorătoare sunt încercările de dezrădăcinare a creștinismului din locurile lui tradiționale. Drept urmare, relațiile interconfesionale și interreligioase existente sunt puse sub amenințare, în vreme ce mulți creștini sunt forțați să-și abandoneze casele lor. Creștinii ortodocși din întreaga lume suferă împreună cu frații lor creștini și cu toți cei care sunt persecutați în această regiune, cerând în același timp o rezoluție dreaptă și durabilă pentru problemele regiunii. Sunt, de asemenea, condamnate războaiele inspirate de naționalism și care conduc la epurare etnică, la violarea granițelor statale și la confiscări teritoriale.

E. Atitudinea Bisericii față de discriminare

1. Domnul, ca rege al dreptății (*Evr 7, 2-3*) denunță violența și nedreptatea (*Ps 10, 5*), în vreme ce condamnă tratamentul inuman al aproapelui (*Mt 25, 41-46; Iac 2, 15-16*). În Împărăția Lui, reflectată și prezentă în Biserica Sa pe pământ, nu este loc pentru ură, dușmănie sau intoleranță (*Is 11, 6; Rm 12, 10*).
2. Poziția Bisericii Ortodoxe în acest sens este clară. Ea crede că Dumnezeu *a făcut dintr-un sânge tot neamul omenesc, ca să locuiască peste toată fața pământului* (*FA 17, 26*) și că în Hristos *nu mai este iudeu, nici elin; nu mai este parte bărbătească și parte femeiască, pentru că noi toți una sunteți în Hristos Iisus* (*Ga 3, 28*). Legat de întrebarea: *Cine este aproapele meu?*, Hristos a răspuns prin parabola Bunului Samaritean (*Lc 10, 25-37*). Prin aceasta, El ne-a învățat să dărâmăm toate barierele ridicate de dușmănie și prejudecată. Biserica Ortodoxă mărturisește că fiecare ființă umană, indiferent de culoarea pielii, religie, rasă, sex, etnicitate, limbă, este creată după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, și se bucură de drepturi egale în societate. Consecventă în această credință, Biserica Ortodoxă respinge discriminarea pentru oricare din motivele mai sus menționate de vreme ce acestea presupun o diferență în demnitatea dintre oameni.
3. Biserica, în duhul respectării drepturilor omului și tratarea egală a tuturor, apreciază aplicarea acestor principii în lumina învățaturii ei cu privire la Taine, familie, rolul ambelor sexe în Biserică și principiile generale ale tradiției Bisericii. Biserica are dreptul de a proclama și mărturisi învățătura sa în spațiul public.

F. Misiunea Bisericii Ortodoxe ca o mărturie a dragostei prin slujire

1. În îndeplinirea misiunii sale mântuitoare în lume, Biserica Ortodoxă are grijă în mod activ de toți oamenii aflați în nevoi, inclusiv de cei flămânzi, săraci, bolnavi, cu dizabilități, bătrâni, persecutați, de cei aflați în captivitate și în temniță, de cei fără adăpost, orfani, victime ale distrugerii și conflictelor militare, de cei afectați de traficul de carne vie și de toate formele moderne ale sclaviei. Eforturile Bisericii Ortodoxe de a se lupta cu sărăcia și nedreptatea socială sunt o expresie a credinței ei și slujirii pentru Domnul, Care Se identifică pe El Însuși cu orice persoană și în special cu cei aflați în nevoi: *Întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați*

ai Mei prea mici, Mie Mi-ați făcut (Mt 25, 40). Această slujire specială multidimensională îi permite Bisericii să coopereze cu diferite instituții sociale relevante.

2. Competiția și vrăjmășia din lume introduc nedreptate și acces inechitabil între indivizi și oameni la resursele creației divine. Acestea privesc milioane de oameni de bunuri fundamentale și duc la degradarea persoanei umane; incită la imigrări în masă ale populațiilor și dau naștere la conflicte etnice, religioase și sociale care amenință coeziunea internă a comunităților.
3. Biserica nu poate rămâne indiferentă înaintea condițiilor economice care au un impact negativ asupra umanității în general. Ea insistă nu numai asupra nevoii pentru ca economia să fie fondată pe principii etice, ci de asemenea trebuie să slujească în mod tangibil nevoile ființelor umane în concordanță cu învățătura Apostolului Pavel: *Ostenindu-vă astfel, trebuie să ajutați pe cei slabi și să vă aduceți aminte de cuvintele Domnului Iisus, cpci el a zis: „Mai fericit este a da decât a lua” (FA 20, 35).* Vasile cel Mare scrie că *fiecare persoană ar trebui să-și facă datoria să-i ajute pe cei în nevoie și să-și satisfacă propriile nevoi (Regulile morale, 42. PG 31, 1025A).*
4. Distanța dintre cei bogați și cei săraci este dramatic exacerbată datorită crizei financiare, care în mod normal rezultă din profitul neînfrânat al unor reprezentanți ai cercurilor financiare, concentrarea averii în mâinile câtorva oameni și practici de afaceri pervertite, lipsite de dreptate și sensibilitate umanitară, care în cele din urmă nu slujește adevăratelor nevoi ale umanității. O economie sustenabilă este cea care combină eficiența cu dreptatea și solidaritatea socială.
5. În lumina unor circumstanțe atât de tragice, marea responsabilitate a Bisericii este percepută în termenii depășirii foametei și toate formele de privațiune din lume. Unul dintre aceste fenomene ale timpului nostru – prin care națiunile operează în cadrul unui sistem economic globalizat – indică serioasa criză de identitate a lumii, căci foametea amenință nu numai darul divin al vieții tuturor oamenilor, ci, de asemenea, ofensează demnitatea superioară și sacralitatea persoanei umane, în vreme ce, în mod simultan, Îl ofensează pe Dumnezeu. Prin urmare, dacă grija față de propria noastră subzistență este o chestiune materială, atunci grija față de hrana aproapelui nostru este o chestiune spirituală (*Iac 2, 14-18*).

Prin urmare, este misiunea tuturor Bisericilor Ortodoxe să manifeste solidaritate și să administreze asistență, în mod efectiv, pentru cei în nevoie.

6. Biserica Sfântă a lui Hristos, în trupul ei universal – îmbrățișând la sânul ei mulți oameni de pe pământ – subliniază principiul solidarității universale și susține strânsa cooperare a națiunilor și statelor de dragul rezolvării pașnice a conflictelor.
7. Biserica este îngrijorată de continua impunere asupra umanității unui stil de viață consumerist, lipsit de principiile eticii creștine. În acest sens, consumerismul combinat cu globalismul secularizator tinde să conducă la pierderea rădăcinilor spirituale ale națiunilor, la pierderea memoriei lor istorice și la uitarea tradițiilor lor.
8. Mass media operează în mod frecvent sub controlul unei ideologii liberale a globalizării și este astfel prestat un instrument pentru diseminarea consumerismului și imoralității. Exemple de lipsă de respect – uneori blasfemiatoare – față de valorile religioase sunt motive de îngrijorare deosebite, în măsura în care suscită diviziune și conflict în societate. Biserica atrage atenția copiilor ei cu privire la riscul influenței mass-mediei asupra conștiinței lor, precum și asupra folosirii acesteia pentru manipulare decât pentru unirea oamenilor și a națiunilor.
9. Chiar și când Biserica reușește să predice și să-și realizeze misiunea ei mântuitoare, ea este confruntată cu expresii ale secularismului. Biserica lui Hristos din lume este chemată să-și exprime din nou și să promoveze conținutul mărturiei sale profetice în lume, bazându-se pe experiența credinței și reafirmarea adevăratei ei misiuni prin proclamarea Împărăției lui Dumnezeu și cultivarea unui sens al unității în rândul enoriașilor ei. În acest mod, ea deschide un câmp larg de oportunități de vreme ce un element esențial al eclesiologiei ei promovează comuniunea euharistică și unitatea în cadrul unei lumi distruse.
10. Dorința de continuă creștere a prosperității și un consumerism fără restricții conduce în mod inevitabil la o utilizare disproporționată și la epuizarea resurselor naturale. Natura, care a fost creată de către Dumnezeu și dată rasei umane să o *lucreze și păstreze* (cf. *Fc 2, 15*), suferă consecințele păcatului omenesc: *Căci făptura a fost supusă deșertăciunii – nu de voia ei, ci din cauza aceluia care a supus-o, cu nădejde. Pentru*

că și făptura însăși se va izbăvi de robia stricăciunii, ca să fie părtaşă la libertatea mării filor lui Dumnezeu. Căci știm că și făptura împreună suspină și împreună are dureri până acum. (Rm 8, 20-22). Criza ecologică, care este legată de schimbările climatice și încălzirea globală, face să fie de datoria Bisericii să facă tot ceea ce-i stă în puterea ei spirituală să protejeze creația lui Dumnezeu de consecințele lăcomiei umane. Ca satisfacere a nevoilor materiale, lăcomia duce la sărăcirea spirituală a ființei umane și la distrugerea mediului înconjurător. Ar trebui să nu uităm că resursele naturale ale pământului nu sunt proprietatea noastră, ci a Creatorului: *al Domnului este pământul și plinirea lui, lumea și toși cei ce locuiesc în ea (Ps 23, 1)*. Prin urmare Biserica Ortodoxă scoate în relief protejarea creației lui Dumnezeu prin cultivarea responsabilității umane pentru mediul nostru înconjurător dat de Dumnezeu și pentru promovarea virtuților cumpătării și auto-constrângerii. Suntem obligați să ne aducem aminte că nu numai generația prezentă, dar și cele viitoare au dreptul de a se bucura de bunurile naturale oferite nouă de către Creator.

11. Pentru Biserica Ortodoxă, abilitatea de a explora lumea în mod științific este un dar de la Dumnezeu pentru umanitate. Totuși, alături de această atitudine pozitivă, Biserica recunoaște în același timp pericolele latente în folosirea anumitor realizări științifice. Ea crede că omul de știință este într-adevăr liber să facă cercetare, dar în același timp este de asemenea obligat să întrerupă această cercetare atunci când violează valorile creștine și umane fundamentale. Potrivit Sfântului Pavel, *toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos (I Co 6, 12)*, iar potrivit Sfântului Grigorie Teologul, *Bunătatea nu este bunătate dacă mijloacele folosite sunt greșite (Prima cuvântare teologică, 4, PG 36, 16C)*. Această perspectivă a Bisericii dovedește că este necesar, din multe motive, să se stabilească limite pentru libertatea științei și pentru aplicarea roadelor acesteia, unde în aproape toate disciplinele, dar mai ales în biologie, putem să ne așteptăm la noi rezultate și riscuri. În același timp, noi subliniem sacralitatea mai presus de orice îndoială a vieții umane, începând de la conceperea ei.
12. De-a lungul ultimilor ani observăm o dezvoltare imensă în știința biologică și în biotehnologiile adiacente. Multe dintre aceste realizări sunt considerate binefăcătoare pentru rasa umană, în vreme ce altele ridică dileme de natură etică, iar altele sunt considerate inacceptabile. Biserica Ortodoxă crede că ființa umană nu este o simplă compoziție de cellule,

oase și organe; de asemenea persoana umană nu este definite doar de factorii biologici. Omul este creat după chipul lui Dumnezeu (*Fc 1, 27*) și orice referire la umanitate trebuie să aibă loc cu respectul potrivit. Recunoașterea acestui principiu fundamental conduce la concluzia că, atât în procesul de investigare științifică, precum și în aplicarea practică a noilor descoperiri și inovații, ar trebui să păstrăm dreptul absolut al fiecărui individ de a fi respectat și onorat în toate stagiile vieții. Mai mult, ar trebui să respectăm voia lui Dumnezeu, așa cum se manifestă prin creație. Cercetarea trebuie să ia în considerare principiile etice și spirituale, precum și preceptele creștine. Într-adevăr, trebuie să fie acordat respectul cuvenit întregii creații a lui Dumnezeu atât cu privire la modul în care o tratează umanitatea și o explorează știința, în accord cu porunca lui Dumnezeu (*Fc 2,15*).

13. În aceste vremuri ale secularizării marcate de o criză spirituală caracteristică civilizației contemporane, este în mod aparte necesar să scoatem în relief semnificația sacralității vieții. Greșita înțelegere a libertății ca permisivitate conduce la o creștere a criminalității, distrugerea și desfigurarea acelor lucruri ținute la mare respect, precum și totala lipsă de respect față de libertatea aproapelui și a sacralității vieții. Tradiția ortodoxă, formată din experiența adevărarilor creștine în practică, este purtătoarea spiritualității și ethosul ascetic care trebuie încurajat în mod aparte în vremurile noastre.
15. Grija pastorală aparte a Bisericii pentru tineri reprezintă un proces de formare hristocentric neîntrerupt și neschimbat. Bineînțeles că responsabilitatea pastorală a Bisericii se extinde de asemenea asupra instituției divin instituite a familiei, care a fost întotdeauna fondată și trebuie să fie întotdeauna fondată pe taina sacra a mariajului creștin ca uniune dintre bărbat și femeie, așa cum este reflectată în uniunea dintre Hristos și Biserica Sa (*Ef 5, 32*). Acest fapt este vital în special în lumina încercărilor anumitor țări de a legaliza și, în anumite comunități creștine, de a justifica teologic alte forme de coabitare umană care sunt contrare tradiției și învățaturii creștine. Biserica nădăjduiește la recapitularea a toate în Trupul lui Hristos, îi amintește fiecărei persoane care vine în lume că Hristos va veni din nou la a Doua Sa Venire *să judece viii și morții* (*1 Ptr 4, 5*) și că *Împărăția Lui nu va avea sfârșit* (*Lc 1, 33*).
16. În vremurile noastre, la fel precum de-a lungul istoriei, vocea pastorală și profetică a Bisericii, cuvântul izbăvitor al Crucii și al Învierii, face

apel la inima umanității, chemându-ne, asemeni Apostolului Pavel, să îmbrățișăm și să experiem *câte sunt adevărate, câte sunt de cinste, câte sunt drepte, câte sunt curate, câte sunt vrednice de iubit, câte sunt cu nume bun (Flp 4, 8)* – anume viața sacrificială a Domnului ei Răstignit, singura cale spre o lume a păcii, a dreptății, a libertății și a dragostei între oameni și între națiuni, a cărei unică și ultimă măsură este întotdeauna Domnul Cel înjunghiat (cf. *Ap 5, 12*) pentru viața lumii, care este Iubirea lui Dumnezeu fără de sfârșit în Dumnezeu Cel în Treime, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, a Căruia este toată slava și puterea în vecii vecilor.

Traducere din engleză de Pr. Conf. Dr. Habil. Daniel Buda